

Slniečko

ROČNÍK 45

NOVEMBER 1990

3

4 KČS



Zvolenský

Tam, kde sa Slatina vlieva do Hrona, dvíha sa strmé bralisko porastené všelikým krovím. Iba hodne povyše začína sa hora bôrová a buková. V tejto hore na samom vrchu ešte i dnes stoja pozostatky zámku a Zvolenčania celý vrch volajú Pustým hradom.

V tomto zámku rozkazoval kedysi, keď kráľ býval v niektorom inom zámku, kráľovský kastelán Zúzor, a ten bol ukrutným človekom, že sa ho báli všetci poddaní. Strach z neho mali i slobodní rybári, čo lovievali ryby v Hrone, až sa napokon usadili na mieste, kde je dnešná dedina Rybáre. Nechceli byť pred očami ukrutného Zúzora.

Raz, keď Zúzor pozrel z hradu na rybárske chalupy, videl, že iba z jednej vychodí dym.

„Akože to, že len z jednej chalupy sa dymí?“ spýtal sa sluhu.

„Rybári sa ťa báli, pane, a preto sa pobrali na iné miesta; iba rybársky starešín ostal vo svojej chalupe.“

Zúzorovi sa páčilo, že sa ho boja slobodní rybári, ale zvedavý bol na jediného smelého.

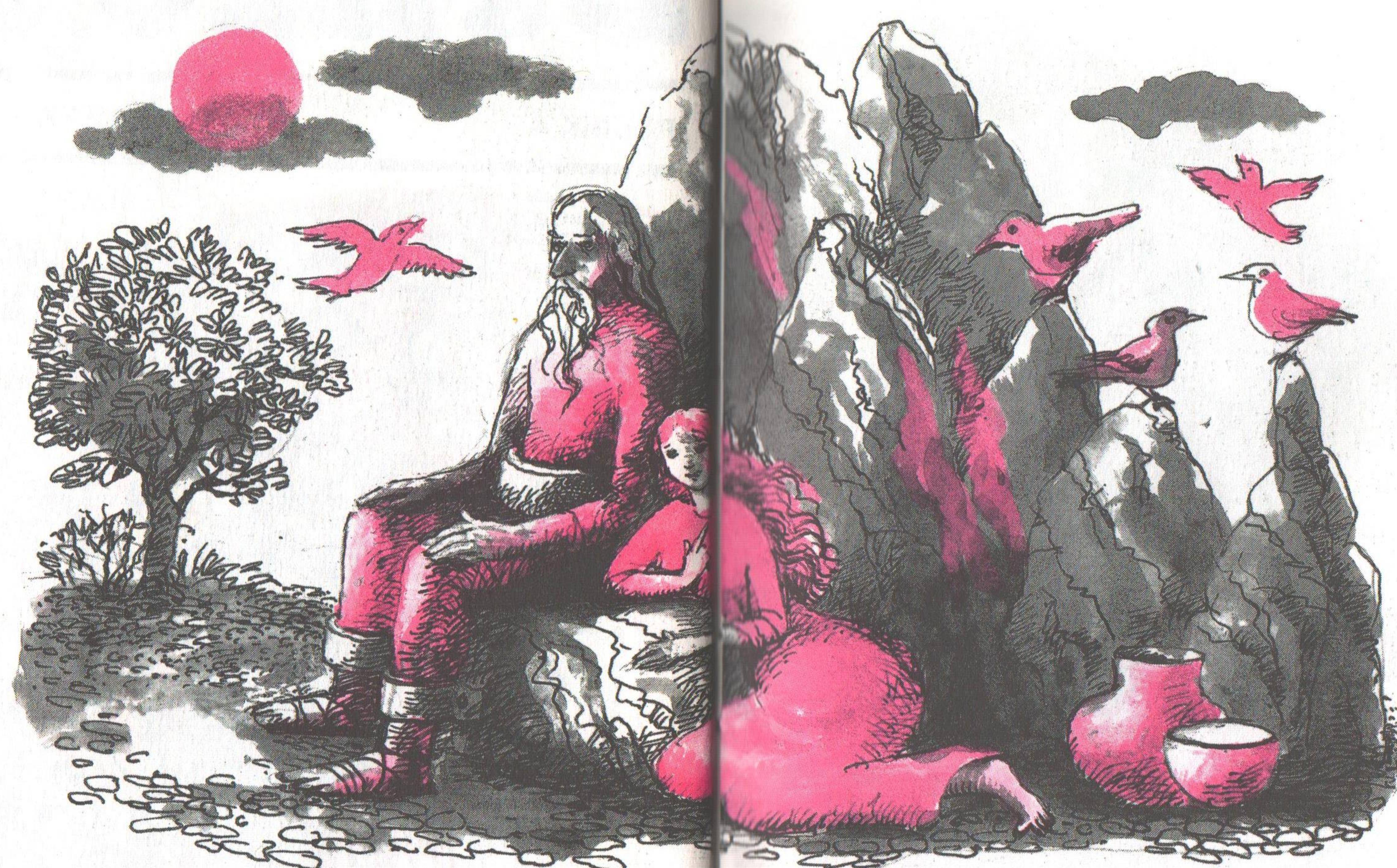
„Povedz, a starešín sa ma nebojí?“ spýtal sa sluhu.

„Nie, pane, starešín môže hľadiť i do samého slnca a oko neprižmúri,“ povedal sluh.

„Osedlaj mi najbystrejšieho koňa!“

O chvíľu Zúzorov kôň prebrodil Slatinu, a potom sa už Zúzor hnal rovno k chalupe starešína.

Rybársky starešín sedel pred chalupou a díval sa do slnca a ani raz nezažmukal.



Od nepamäti

žili ľudia v nádhernom zvolenskom kraji. Prvé písomné správy hovoria, že v blízkosti Pustého hradu vznikla slobodná osada Zoliu, ktorá sa vzmáhala, až sa postupne zmenila na mesto Zvolen. Počas tatárskeho vpádu sa listina, ktorá o tom svedčila, stratila. Kráľ Belo IV. dal však vystaviť listinu novú a tú si už Zvolenčania opatrolovali ako oko v hlave, takže pretrvala stáročia. Prežila dokonca nedobytný Pustý hrad, ktorý zanikol ešte v stredoveku. Zato

PUSTÝ HRAD

Peknú stareckú tvár dvíhal dohora, i biele svoje vlasy, a pokojne načúval, ako sa blíži konský dupot.

Ked' ho Zúzor zazrel, trochu ho prešiel hnev, lebo nikdy nevidel človeka, čo by mohol hľadiť do slnca, no jednak rozkríkol sa naňho:

„Hej, starče, ty sa ma naozaj nebojíš?“

„Neviem, kto si, pane, ale podľa dupoutu som usúdil, že máš bystrého panského koňa. Bojím sa ja najmä zlých ľudí a jám, i všetkého ostatného na svete sa trochu bojím, iba svetla sa nebojím, lebo to mi neublíží.“

Vtedy Zúzor prizrel sa mu lepšie a videl, že starešín je slepý.

Bol ukrutným človekom a azda ani teraz neboli odišiel bez zlého slova, ale práve vtedy prišla z lovu krásna rybárova dcéra a tak sa zapáčila Zúzorovi, že hned na druhý deň zavolať ju na zámok a chcel si ju vziať za ženu.

Dievka sa prelakla už vtedy, keď zazrela Zúzora pred chalupou, nuž ako by mohla ísť za takého ukrutníka, ktorého nenávideli všetci rybári, i ona sama.

Múdra však bola rybárova dcéra, našla si dobrú výhovorku, aby hradný pán trpeživo čakal na odpoveď, pokým nevyjde nový mesiac na oblohu. Za ten čas chcela nahovoriť otca, aby zmizli z tohto kraja.

Slepý starešín však nechcel o odchode ani počuť.

„Chod' sama, dievka moja, ale ja musím zostať na tomto mieste. Ja som starešín a musím hájiť naše rybárske práva až do smrti. Keby utiekol z tohto miesta

i posledný slobodný rybár, naše právo by zakapalo, lebo by si ho vzali hradní páni. Ja tu musím dlhšie žiť — než Zúzor.“

„Otče, veď sa ti belie hlava, a on má vlasys ešte čierne ako havran, akože ho chceš prežiť?“ povedala dievka.

„Ani starec si neskráti život, ani mladík si ho sám nepredlží. Budem čakať, pokial budem môcť, ale starešínom budem až do smrti a neopustím právo dedov.“

Ked' vyšiel nový mesiac, Zúzorovi posli prišli zasa, ale rybárova dievka bola múdra-premúdra, našla si novú výhovorku, aby hradný pán dočkal, kým vyjde druhý raz nový mesiac.

Pri treťom raze sa však Zúzor nahneval, a keď pobadal, že dievka nechce ísť hore na zámok pre slepého otca, lebo slepec nechce sa ani hnúť od rieky, rozkázal sluhom, aby starca posadili na koňa a doviedli ho na zámok.

Sluhovia sa však vrátili naprázdno.

„Pane, nemožno vyhovieť tvojmu rozkazu, lebo starešín sa tak dal prikovať o skalu na brehu rieky, že museli by sme mu najprv nohy odťať, a len tak by sme ho mohli posadiť na koňa.“

„Tak mu odtnite nohy!“ rozkázal Zúzor.

Išli sluhovia, niesli meč, ale Zúzor videl, že sa vracajú s prázdnym sedlom.

„Pane, nemožno vykonať, čo si nám rozkázal. Starešín je prikovaný i v páse, a živého by sme ho nemohli posadiť do sedla.“

Vychytil sa vtedy sám Zúzor, lapisl svoj luk a bežal až do polovice stráne na tú širokú skalu, ktorú ešte i dnes vídať pod



Pustým zvolenským hradom. Na skale si zastal, starešína sotva videl, lebo ďaleko to bolo, natiahol však luk a vystrelil šíp.

Šíp trafil rovno do srdca krásnej rybárovej dcéry, ktorá v tej chvíli sedela blízko svojho otca. Zúzor ešte videl, čo vykonal, i starešínovu ruku videl, ako hrozivo sa dvíha, ale potom sa mu stmilo pred očami, i sklzoł sa do Slatiny a vlny ho odnesli na neznáme miesto.

Ešte v tú hodinu začali sa pukať hradné múry, ba potom rozsypal sa celý hrad, že dnes sa ledva dajú nájsť po ňom posledné stopy.

I starešín umrel ešte v ten deň, ale umieral vraj spokojný, lebo mohol odkázať rybárom, že zasa bez bázne môžu loviť ryby na starom mieste.

A za mesačných krásnych nocí ešte vraj i dnes chodieva starešín so svojou krásnou dcérou hore na Pustý hrad a ktorého buka sa dotkne, ten oblie, a kde dievquina noha vkročí, tam v nasledujúcu jar vyrasťú konvalinky. Preto ich je tak mnoho i dnes pod zvolenským Pustým hradom.

Ilustr. ZUZANA NEMČÍKOVÁ



Erb mesta Zvolena vznikol ešte v 13. storočí. Pozostáva z červeného štítu, na ktorom je strieborný dvojramenný kríž.

SPOZNÁVAŠ NÁS? SME POSTAVY Z TVOJICH

OBĽÚBENÝCH KNÍH. AK UHÁDNEŠ MENÁ



SME POSTAVICKY Z TVOJICH KNIŽEK!

ASPOŇ PIATICH Z NÁS A NAPÍŠEŠ NÁZVY



VYHRAŤ JEDNU Z 50 KNIŽNÝCH ODMIEI!

KNIŽEK, V KIAMIČKÝCH VYSIUPUJEJME, MUZES

Električka, plná do prasknutia, uháňala a uháňala. Došla na zastávku, a tam ďalší ľudia.

„Netlačte sa,“ volá na nich vodič, „je tu Snehulienka.“

Ale ľudia sa tlačili aj tak, pretože sa báli, že im električka utečie.

Vodič zazvonil, električka sa pohla, a pravdaže, bez Snehulienky. Tá v nej totiž vôbec nebola. Vodič si ju vymyslel, aby sa mu ľudia tak netlačili.

Po prvej električke šla druhá. A úplne prázdna. Keď prišla na zastávku, nikto do nej nenastúpil, pretože sa všetci nahrnuli do tej prvej. Vodič zastavil, zazvonil a električka šla veselo ďalej. Lenže celkom prázdná nebola. Sedela v nej jedna milá, pekná slečna. Áno, uhádli ste, bola to Snehulienka.

A trpaslíci? Tentoraz sa jej niekde poschovávali. Zabudol som vám totiž povedať, že Snehulienka s nijakým princom od trpaslíkov neodíšla. Zostala s nimi dodnes, ba každú nedelu sa s nimi vozí práve touto električkou do zoologickej záhrady.

ROZPRAVKÁ O DVOCH ĽELEKTRICKÁCH



Lenže trpaslíkov to už pomaly prestáva baviť. Večne starostlivá Snehulienka ich totiž aj tam vodí na povrázku. A každý sa toho povrázku musí držať, pretože Snehulienka sa bojí, že by sa niektorý z nich mohol stratiť a nenašiel by sa.

Keď prídu takto pohromadé do zoologickej záhrady, niektoré deti, a dokonca i niektorí dospelí, vykrikujú na nich:

„Jejéj! Pozrite sa, to je nejaká čudná škôlka. To sú nejaké bradaté decká. Tie asi tú škôlku opakujú už pekných párov rokov!“

Občas to vykrikujú aj niektoré zvieratá. Z vtákov najčastejšie papagáje.

Trpaslíkov to už väčne nebabí počúvať, preto sa dnes Snehulienke schovali. Ale žiadnen strach, oni sa nájdú. Vlastne, čo to hovorím. Vy ich nájdete, keď sa pozorne zadívate na tento obrázok.

Alebo ste ich medzitým, čo som vám to hovoril, našli?

Prel. JÁN DONOVAL
Ilustr. ONDREJ ZIMKA

Peter Holka

Otec neboli celý týždeň doma a mama chodila po byte, akoby mala chrípku. Pochopil som, budú sa rozvádzat.

Otec sa po týždni vrátil. Zavreli sa s mamou v kuchyni a o chvíľu sa hálali. Začul som ranu a rinčanie skla. Odvtedy nemáme jednu vázu. Tú guľatú, čo stávala na chladničke.

Bercovi som povedal o našich.

„Nič si z toho nerob,“ utešoval ma Berco. „Aj Mirovi Dorotinovi odišiel otec a Miro sa odvtedy má... Každé dva týždne chodí k otcovi a hocikedy si niečo prinesie. Minule dostal nového favorita. Naozajstného pretekárskeho s galuskami a prehadzovačom. A nemal narodeniny! Možno aj tebe bude otec niečo kupovať.“

Asi by bolo lepšie mať otca doma. S kým budem chodiť na Lachovec na huby? S kým sa budem člnkovať na prie hrade? Kto mi bude pomáhať hľadať štaty v atlase? Lebo založiť si do albumu známku a nevedieť, z ktorého kontinentu sa dostala do nášho mestečka, až do môjho albumu, je na figu. Neraz sme s otcom takto spolu cestovali po Amerike, Ázii, ale najradšej po Afrike. Lebo Afrika má na známkach opice, levy, zebry, ba aj nosorožce.

„Môže sa stať aj to, že si ťa nechá otec a potom ti nebude kupovať nič!“ nahlas uvažoval Berco.

„A malú Elenku?“

„Tú si nechá mama. Normálne sa rozdelia.“

V nedeľu večer otec zas odišiel a neboli doma celý týždeň.

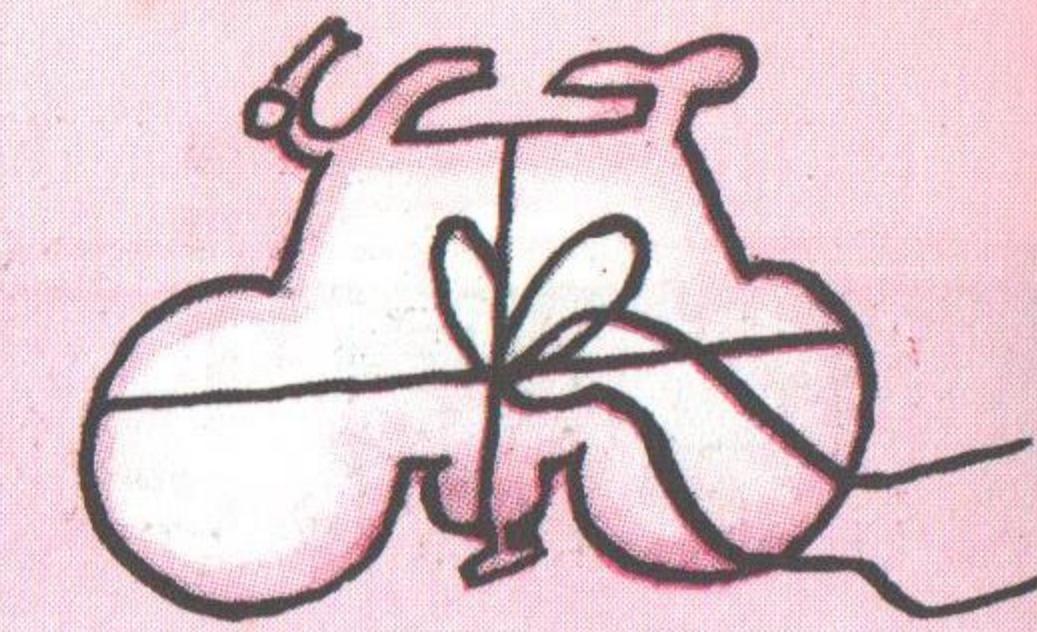
Mama sa hocikedy rozplakala, hoci som nedoniesol za celý týždeň ani jednu poznámku. Učiteľka nevychádzala z údivu.

„Nie si chorý?“ spýtala sa ma.

Nebol som chorý. Priložila mi dlaň na čelo, no nič.

O dva dni zasa:

„Čo je s tebou?“



SMUTNÝ

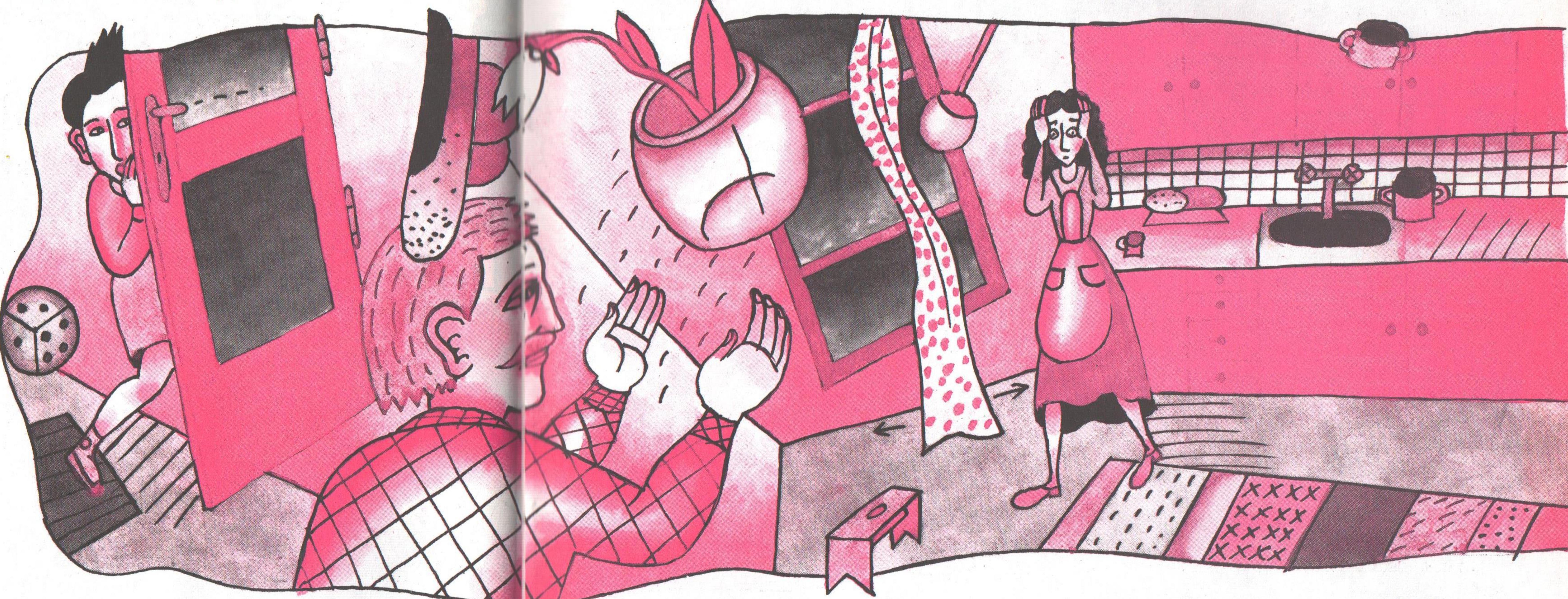
NOSOROŽEC

„Asi som sa polepšil,“ vyhŕklo zo mňa.

Učiteľka pokrútiла hlavou a stratila sa v zborovni. Vytvoril som si svetový rekord. Týždeň bez poznámky! No mama vzdychala aj tak. A ja som sa trápil, kto si ma zoberie: otec alebo mama? Ale mamy som sa na nič neopýtal. Tváril som sa, že o ničom neviem.

V piatok večer prišiel otec.

„Ako v škole?“ opýtal sa ma.



„Nemám ani jednu poznámku!“

„Prines žiacku knižku,“ neveril mi. Priniesol som.

„To je čudné,“ poznamenať otec. „Chodil si ty vôbec do školy?“

„Pravdaže chodil,“ zastrela sa mama.

Môj svetový rekord zabral. Otec s mamou sa zatvorili v kuchyni. Čakal som na zvadu. Alebo na ďalšiu vázu. Ked' sa už dlho nič nedialo, vošiel som do kuchyne. Medzi dvera-

mi som skoro odpadol. Mama sedela otcovi na kolenách, akoby sa ani nerozvádzali. Obaja sa skláňali nad stôl.

„Toto je kuchyňa,“ ukazoval otec prstom na výkres. „Je o trochu menšia ako táto, ale budeme mať o izbu viac.“

O čom sa to rozprávajú? Hrkútajú si, akoby otec pred týždňom netresol o dlážku vázu.

mama. „Bude zarábať viac takmer o tisíc korún a budeme mať aj väčší byt.“

Moje šťastie mi zhorklo v ústach. Nie a nie ho prehltnút.

„Navždy odídeme z nášho mestečka?“

„Ty si celá mama,“ rozčúnil sa otec. „Ani ona si nedokáže predstaviť, že žiť sa dá aj niekde inde.“

„Ale Berco ostane tu!“

„No a? Kamaráta si môžeš nájsť aj tam.“

„Ja nechcem ísť!“ vykríkol som.

„O týždeň sa stahujeme a basta!“

Vybehol som z kuchyne a ukryl som sa pod paplón. Celý. Budeme sa stahovať, synček,“ oznámila mi mama. „Ale do takej hroznej diery.“

„Už zase?“ zaúpel otec. „Diera, nediera, ľudia žijú vásade. A takáto príležitosť sa už nemusí nikdy opakovat.“

„Otcovi ponúkli pekné miesto,“ povedala

VILIAM
KLIMÁČEK

Zločin v šatničke

KRIMI
POVIEDKA

Pán Miroslav si večer do šatníka zavesil košeľu. Potom si umył zuby, dal si pivo, ešte raz si umył zuby a šiel spať. Ráno otvoril skriňu a skrikol od hrózy.

„Hííí!“ Z košeľe mu zostal iba golier a šest gombíkov. Rýchlo na seba nahádzal šaty a bežal z bytu von. Vtedy spoza skrine vykukli mole a podhô za ním. Celý kŕdeľ! Čo, kŕdeľ... stádo! Celý húf... celý roj, celé molie mračno! Uff! Nevien, košeľu mali len ako predjedlo, Od večera boli veľmi hladné, a tak sa hned vrhli na jeho šaty. Pán Miroslav beží dole, za ním letia hladné mole.

Na deviatom poschodi mal ešte kabát. Na šiestom mu z neho zostali len vrecká a nálepka. Odevné závody Trenčín. Šál mu už zožrali na 7. poschodi. Práve, keď schádzal na prízemie, dojedali mu tielko.

S výkrikom „Bratia! Mole nám žerú kabáty a prostriek!“ rozbhol sa do drogérie kúpiť nejaký Bratia, zobudme sa!“ prostriek. Kričal: „Chémiu na vás, vy jeden hmyz!“ Medzitým mu mole zjedli nohavice po koleno. Čata molí č. 3 zabudol obut', keď sa ponáhlal. Mole mňaskali, šaty praskali. Pán Miroslav bežal. K drogérii mu zostávalo už len 100 metrov, keď zrazu... nie! No toto! Fíha! Tu radšej skončím túto rozprávku.

A mole stále pracovali, skracovali trenírky. Pán Miroslav mal totiž na sebe už iba oranžové trenírky! A MY NIČ NEROBÍME! Tu som spadol zo stoličky. Zlomila sa. Zatial, čo som písal, zožral mi ju červotoč. Od zajtra už písem postojačky ako slávny americký spisovateľ Hemingway!

Ilustr. ONDREJ ZIMKA

nalepiť diel 1



nalepiť diel 3

Peter Holka

som nemohol zaspáť. Myslel som na Berco. Berco je najlepší kamarát na svete. Úplne najlepší. A ja ho mám zradíť a navždy odísť! Príde veľké žlté stahovacie auto a zhltne nás nábytok, napokon aj otca, mamu, Elenku a mňa. Auto sa pohnie a nás dom sa bude vziaľovať. Určite bude pred vchodom stáť Berco. Bude tam stáť a pozerať sa za nami, ale stahovák odbočí na hlavnú ulicu a my sa jeden druhému navždy stratíme.

Bol som smutný ako nosorožec. Mám jednu trojuholníkovú známku, na ktorej stojí v červenom vzduchu na žltom piesku sivý nosorožec. Je na známke úplne sám a strašne smutno sa pozera na svet malými očami.

Čo by sa stalo, keby si ma Bercova mama zobraťa k sebe? Však Berco má troch bratov, môže mať aj štvrtého. A ja nemám ani jedného a odrazu budem mať štyroch! Na druhý deň som to povedal Bercovi. Môj nápad sa mu páčil.

„To nemyslíš vážne?“ krútila Bercova mama hlavou.

„Smrteľne vážne!“ prisahal som.

„Budeš predsa otcovi a mame chýbať.“

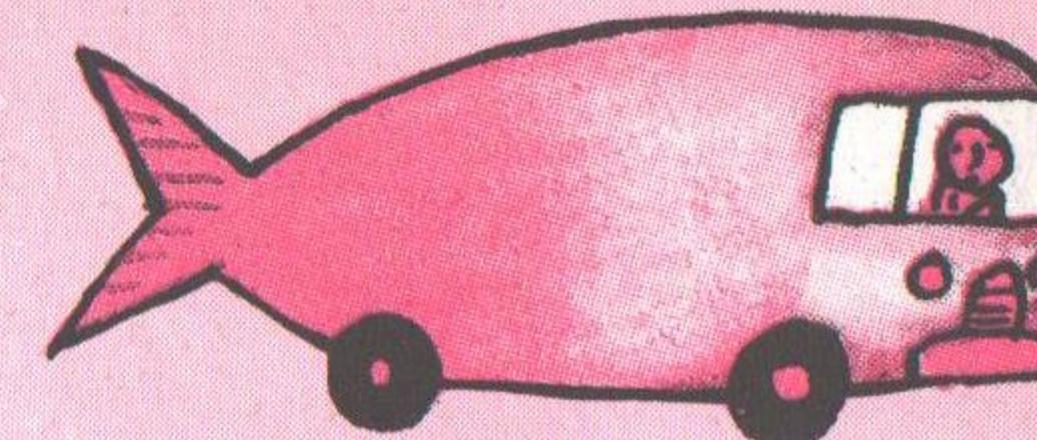
„Ostane im Elena!“ bránil ma Berco.

„A keď bude chcieť aj tá niekde zostať?“

„Nebude!“ vzdorovito som vykríkol.

„Musím si to všetko poriadne rozmyslieť! To sa nedá len tak,“ povedala Bercova mama.

Myslela, myslela, ale nevymyslela nič. Lebo vo štvrtok sme mali celý byt hore nohami, všade samé škatule, do ktorých otec s mamou balili šaty, hrnce, taniere... Mne otec kázal balí knihy. Mal som ich zväzovať hrubým motúzom, ale nechcelo sa mi. Z predsiene som si zbral otcovu plynovú masku, ktorú raz priniesol z roboty. Sadol som si medzi stĺpiky kníh, do uší som si vopchal plastelínu a natiahol som si plynovú masku.



SMUTNÝ NOSOROŽEC

O chvíľu som sa potil a dosť ťažko sa mi dýchalo. Zdalo sa mi, že nesedím v izbe medzi knihami, ale kdesi na dne hlbokého jazera. Viem, že maska je proti jedovatým plynom, no možno sa s ňou dá aj potápať. Sklonil som hlavu a vokol mňa šumelo mokré zelenkasté ticho. Nedaleko seba som zbadal celý kŕdel rýb. Mali tmavé chrby a na bokoch veľké, zlatom sa ligotajúce šupiny. Ticho sa zhovárali. Roztvárali a zatvárali pritom ústa. Nie je pravda, že ryby nevedia rozprávať. Rozprávajú! Ale veľmi pomaly a veľmi ticho, preto im ľudia nerozumejú. Počúval som ich a chápal, že sa rozprávajú o svojom jazere. O veľkých kameňoch na jeho dne, o poddajnom piesku, ktorý im slúži ako mäkké koberce.

Napínal som uši, ale tŕšina pod hladinou jazera je nesmierna. Vyočoval som si oči, no sklá na maske sa mi zarosili. Ryby sa pomaľy, lenivo pohybovali, ešte pomalšie rozprá-

vali. Vtedy spoza chrba ku mne priplával ohromný sumec. Nevidel som ho, ale musel mať najmenej dva metre. Nepáčilo sa mu, že sa udomáčnujem v podvodnej ríši. Prudko šibol chvostom a dostal som také zaúcho, až mi odletela maska. Prevrátil som sa na bok a zvalil som tri stĺpiky kníh.

Nado mnou stál otec. Bol bledý ako bručá tých rýb na dne jazera.

„Čo to stváraš?!“ kričal. „Už si dosť veľký na to, aby si nám pomáhal.“

Prečo by som mal pomáhať, keď sa stahovať nechcem! Však ani otec nerobí to, čo mu je proti vôle. Prečo to núti robiť mňa? Ale povedal som:

„Počúval som ryby.“

Otec pokrútil hlavou. Potom sa prudko zvrtol a prevrátil zo stolíka televízor. Nový farebný televízor s treskotom dopadol na parkety. Rovno na obrazovku. Otec ho priniesol pred troma mesiacmi. Ako bude Elenka pozerať Večerníček? A v nedeľu bude Poklad na Striebornom jazere...

Otec stál nad televízorom ako hrozivá socha. Iba oči sa mu pohybovali. Díval sa na mňa, potom na rozbity televízor a znova na mňa. Stál tak celú večnosť. Napokon sa pohol ku mne. Zatvoril som oči a čakal som druhé zaúcho. Nepriletel. Otec si sadol vedľa mňa, celý sa zhrbil a pozerať sa na parkety. Keď zdvihol hlavu, opýtal sa ma:

„Čo myslíš, je po ňom?“

„Asi.“

Otec sa na mňa dlho a vážne pozeral. Až som začal žmurkať. Ale on sa len pozerať a pozerať.

„Čo hovorili tie ryby?“ opýtal sa.

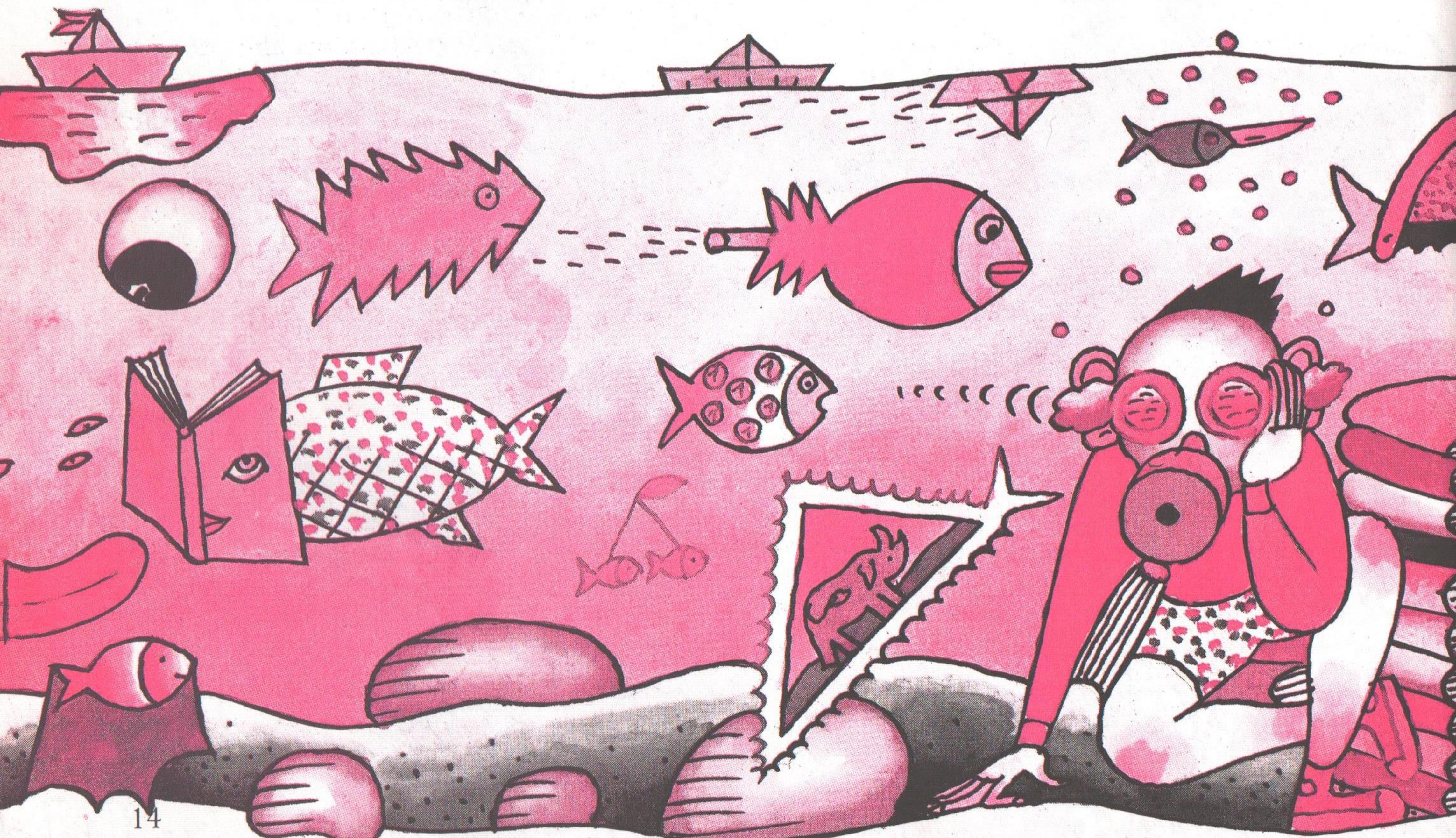
„Neviem, nerozumel som im.“

„Horšie je, keď si nerozumejú ľudia,“ vzdyhol.

Nevedel som, čo tým myslí, tak som začal rýchlo zväzovať knihy.

„Nechaj to tak,“ ozval sa. „Ja to spravím. Chod' na dvor a rozlúč sa s Bercom.“

Ilustr. ONDREJ ZIMKA



Knieža PRIBINA

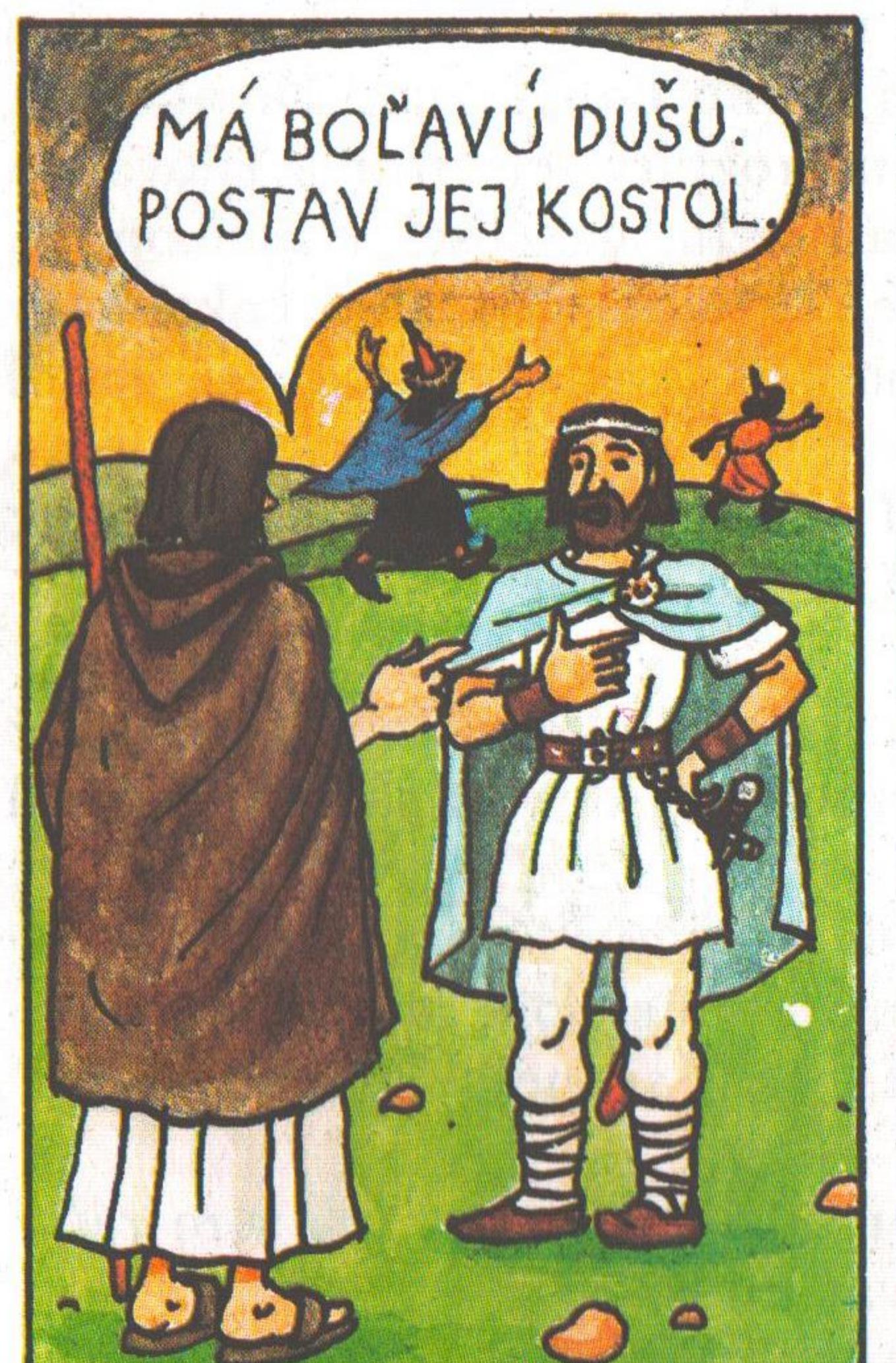
PÍŠU ŠTEFAN MORAVČÍK
A ZUZANA ZEMANÍKOVÁ
ILUSTRUJE MARIÁN ČAPKA



Na hradisku v Nitrave sídlil knieža Pribina. Mocný vládca uctieval Perúna, boha svojich predkov.



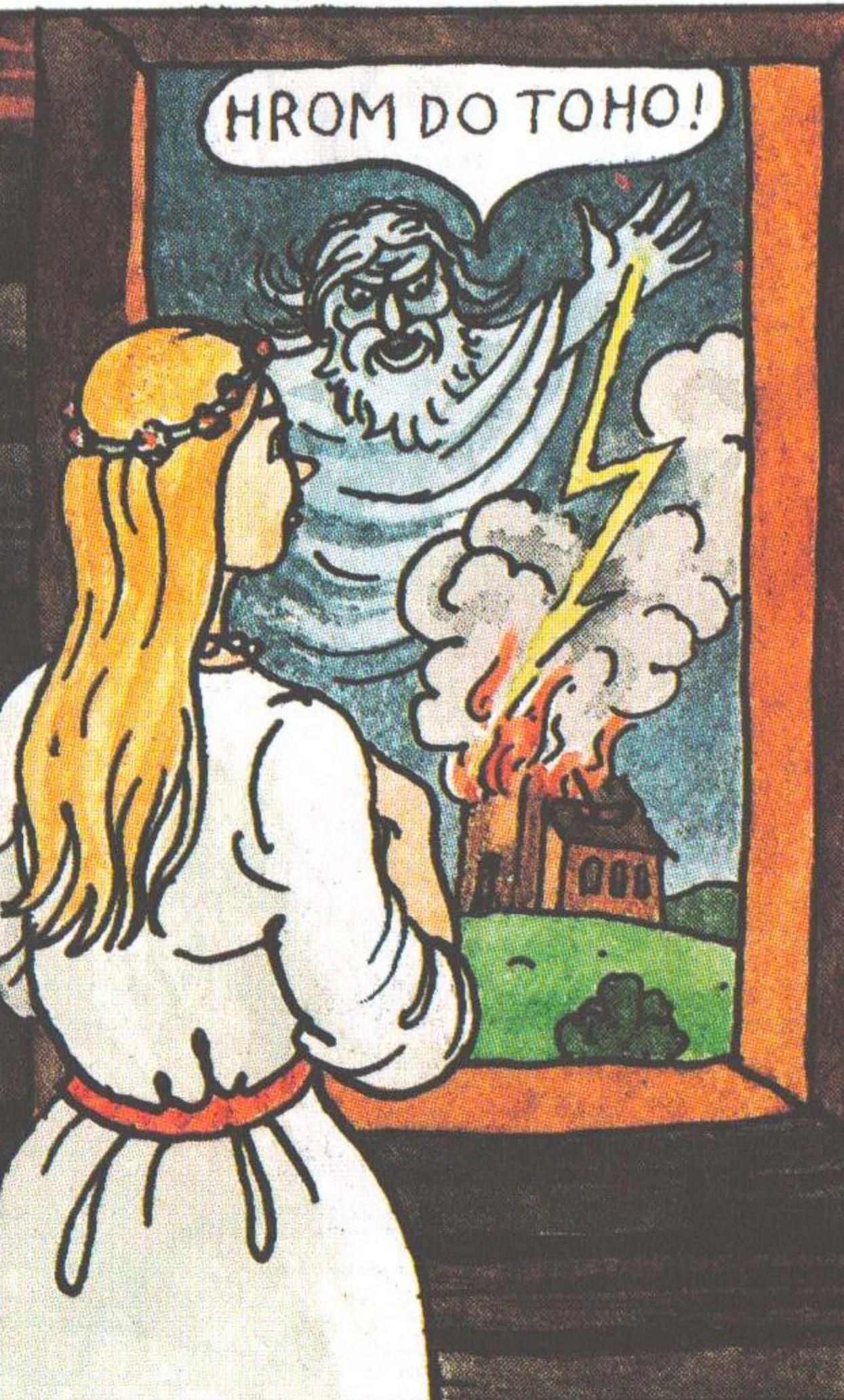
Pribina mal za ženu bavorškú princeznú. Princezná však bola stále smutná.



Nik jej nevedel pomôcť. Ani bylinkári, ani čarodejníci.



Pribina mnicha poslúchol a prikázal stavať kostolík.



Perún sa rozzúril nad tol'kou zradou a kostolík zapálil.



Ked' kostolík zhorel, knieža Pribina sa Perúna nezľakol a dal postaviť nový kostolík z tehál.



Starý Perún prikázal vetru, aby Pribinov kostolík rozmetal na všetky strany sveta.



Pribina sa nevzdal ani tentoraz a prikázal stavať kostolík z kameňa.



Nitriansky kostolík stál, no noc čo noc vyčíinali v ňom pohanskí démoni.



Arcibiskup Adalram kostolík vysvätil a francúzsky kronikár to zapísal do kroniky.

**So slniečkárskej
bicyklom po Slovensku**

Milí
SLNIEČKÁRI!

**V treťom kole vlastivednej súťaže bude-
me putovať jednou z našich najkrajších
jaskýň. Vystríhnite si obidva súťažné kupó-
ny. Jeden nalepte na korešpondenčný lístok
a s odpoveďou, o akú jaskyňu ide, nám
ho pošlite do redakcie. I tentoraz vylosuje-
me 10 výhercov, ktorým pošleme pekné
knížky. Druhý kupón si nalepte na správne
miesto do mapy Slovenska, ktorú ste si
vystríhli zo septembrového Slniečka. Kaž-
dý, kto nám na konci školského roku pošle
mapu so všetkými správne nalepenými
kupónmi, bude zaradený do záverečného
zlosovania o slniečkársky bicykel a ďalšie
ceny.**

Štefan Moravčík

NA VÝLETE

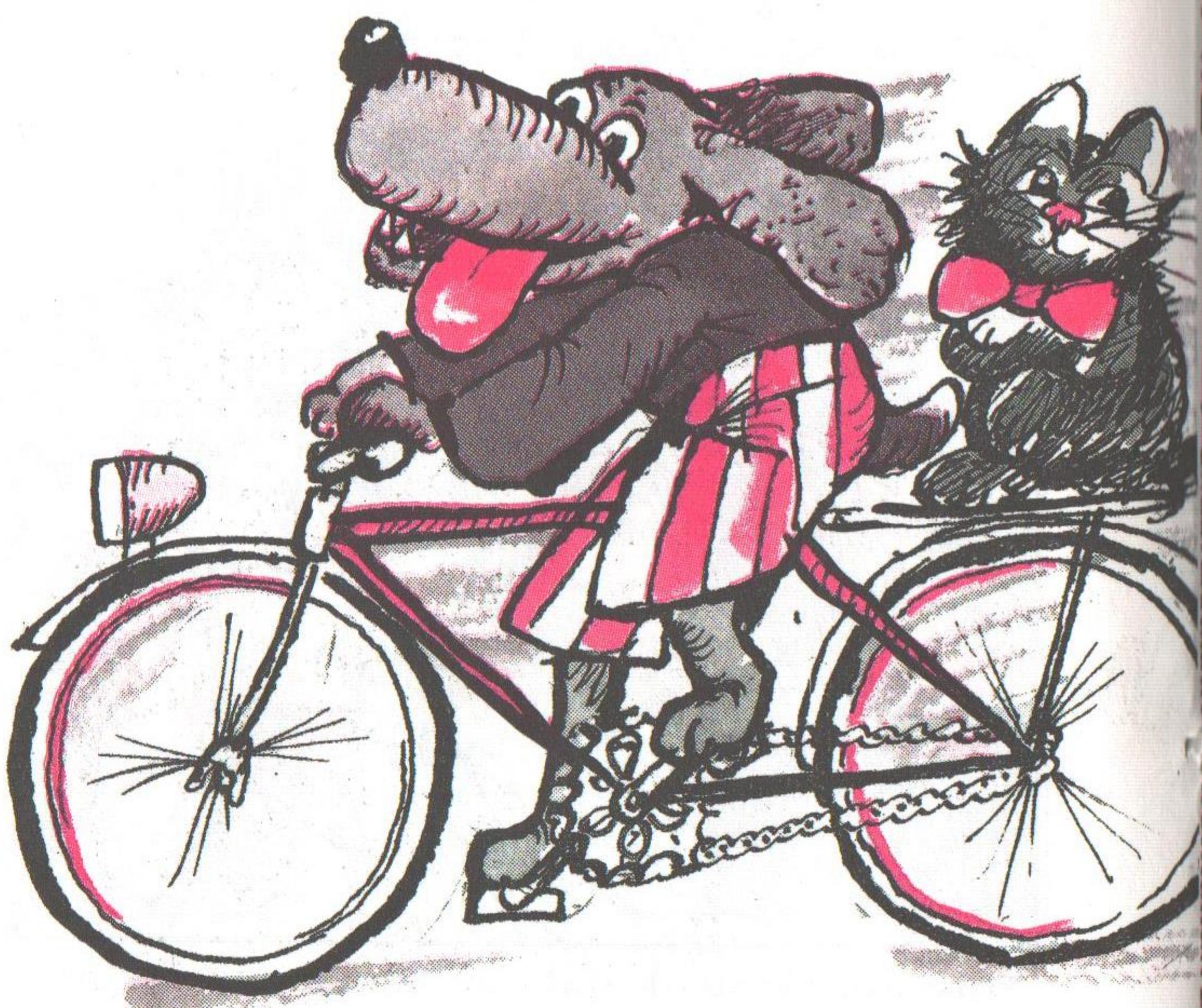
Opýtal sa Dunčo Mice,
ako trafí do Domice.

Mica nevie o jaskyni,
mrnčí: „Tá je niekde v skrini!“

Pozri sa aj vzadu v kúte
medzi hračky zabudnuté...

Nepýtaj sa, Dunčo, mačky.
Dozvieš sa to od ôsmačky.

Naša Dana bola v lete
v tej Domici na výlete.



v jaskyni

Na svojich potulkách sme sa tentoraz dostali k maďarským hraniciam, k mestečku Plešivec. Tu sme ju konečne našli. Koho? Tajomnú, chladnú a krásnu jaskyňu; jaskyňu, v ktorej sme uvideli takmer pol sveta. Ak neveríte, môžete sa vybrať s nami.

„Keďže sa nikto neodvážil do prieplasti, zostało znovu na Jánovi Majkovi, aby zostúpil ako prvý. Uviazal sa o povraz a spustil do prieplasti. Keď sa Majko presvedčil, že chodba pokračuje ďalej, vyzval ostatných, aby ho nasledovali...“

Nebojte sa, naša podzemná výprava sa takto nezačína. Začínal tak len objaviteľ Ján Majko, ktorý dňa 3. 10. 1925 po prvý raz prenikol do jaskynných priestorov. My vstúpime radšej jednoduchším, umelo prekopaným vchodom. A už je to tu. Prechádzame okolo Čiernošskej chyže. Je to sice len skupina kvapľov pripomínajúca čiernošské chatrče v strednej Afrike, ale ich dno tvoria vzácne predhistorické ohniská. Zanechali ich tu ľudia z mladšej doby kamennej spolu s hlinenými nádobami, skalnými mlynčekmi a uhľovými maľbami na stenách.

A teraz pozor! Prechádzame Pralesom! Nespočetné množstvo kvapľových stípov narastených vedľa seba naozaj pripomína africký prales. Občas sa tu ozýva čudesný piskot. Nie je to však nijaká dravá zver, ale len zopár vystrašených netopierov. Spravíme niekoľko krokov a odrazu sme na inom konci sveta. Prejdeme okolo Japonskej chyže, cez Palmový háj s mohutnými kvapľovými stípmi. Navštívime dóm Indických pagod, Rímske kúpele a mohli by sme povedať, že sme už prešli celý svet. Ale kdežo! Sú tu ešte loďky. Ďalej sa po suchu ísť nedá. A tak sa plavíme popod Biele vodopády. Povedla na nás striehne skamenelá obluda, kúsok ďalej preplávame tesne popod kamenný Damoklov meč, ktorý hrozivo visí nad hladinou. Našu podzemnú plavbu uzavráva Kvetnica. Priamo z vody vyčnievajú žltobiele kvaple pripomínajúce skalné ruže. Pristávame. Prejdeme už len zopár krokov a znova pozeráme do očí poludňajšiemu slnku.

Tak čo? Páčila sa vám naša neskutočná výprava v skutočnej jaskyni? Jej názov nám napište do 30. novembra 1990. Nezabudnite nalepiť na korešpondenčný lístok jeden zo súťažných kupónov.

LUBICA KEPŠTOVÁ
Ilustr. PETER CPIN



V ŠKOLE MARIÁNA VANEK



PRÍHODY

CELKOM

SKVELEJ

RODINY

CIRKUS

„Raz-dva, raz-dva, raz-dva...“ robila Miška v mojom brušku drepý a pritom si do rytmu rátala.

Nečudovala som sa jej, pretože prísť na svet je pekná fuška a treba sa na to seriózne pripraviť. Ja som si zatiaľ balila tašku a chystala sa na cestu do nemocnice.

Všetko by bolo v poriadku, ibaže oco nám to skomplikoval; zrazu začal vytrvalo zmätkovať. Najprv vyskočil, saxofón hodil na posteľ a rozbehol sa do predizby.

„Idem telefonovať, nech pošlú sanitku,“ vravel nervózne.

Cestou drhol do stolíka, zhodil vázu a iba nad tým mávol rukou. Chudera váza sa naštastie nerozbila, ale zostala ležať na zemi, celá ohúrená; čo to pán spisovateľ stvára, ved' mu nič neurobila.

Poľutovala som milú vázu a práve som ju išla zachrániť, keď oco vbehol nazad do izby.

„Nemáme telefón!!!“ oznamoval priškrteným hlasom, ako keby sa to iba teraz dozvedel a tváril sa pritom, akoby to aj pre mňa mala byť novinka.

„No a čo? Ani sme ho nikdy nemali,“ vravím pokojne.

„Áno, nemali,“ súhlasil zarazene a po krátej odmlke dodal s rastúcim zdesením: „Ale ako teda zavolám sanitku?“

„Nezavoláš. Nechcem sanitku!“ zvolala Miška zadýchčane.

„Ty sa do toho neplet, keď majú dospelí starosti,“ povedal oco a snažil sa, aby to vyznelo prísne, lenže hlas sa mu triasol, takže sa Miška ani trochu nezľakla.

„Nechcem sanitku. Odporne zavýja,“ trvala na svojom.

„Budeš ticho?!“ zafučal oco.

„Raz-dva, nechcem sanitku, raz-dva, nechcem...“ fučala aj Miška a neprestávala cvičiť.

Už to vyzeralo na poriadnu hádku. Musela som zasiahnuť.

„Nechaj to úbohé dieťa,“ hovorím ocovi. „Sanitka aj tak nebude, keď nemáme telefón.“

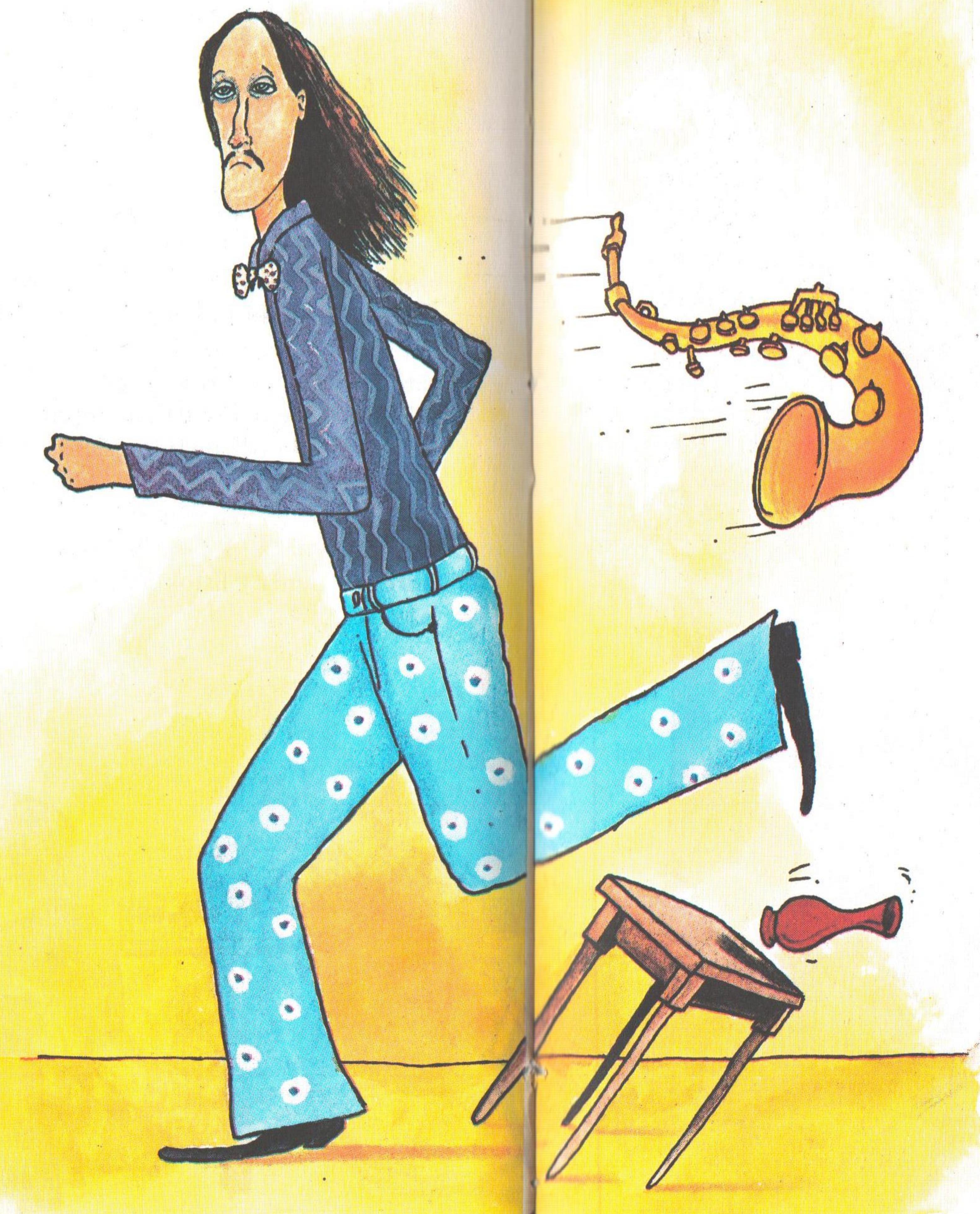
Po týchto slovách oco načisto ozelenel.

„Co teraz?“ zastonál. „Myslím, že radšej omldiem.“

Chcela som protestovať, ale už som to nestihla.

Miška je myška

6. ČASŤ



„Ocinko, ocko, vydrž! Ja ťa zachrání,“ zvolala Miška a plnou parou sa pustila do prevrtavania chodbičky z môjho bruška von.

Šlamastika, pretože chodbičku si majú deti vyvŕtať zásadne až v nemocnici. Tak je to zaužívané, tak to robia všetky slušné deti, a keby Miška naozaj prišla na svet už doma, ešte by nás susedia mohli ohovárať. Môžete si predstaviť, ako vo mne hrklo, keď som si to uvedomila.

„Auto!“ vyrazila som zo seba.

„Čo? Aké auto?“ nechápal oco.

„Naše,“ precedila som cez zuby. „Máme auto, nemyslíš?“

„Áno, máme. A čo s ním?“ pozeral na mňa oco horúčkovitým pohľadom.

„Naštartovať!“ rozkázala som, a až vtedy sa oco rozhýbal.

„Áno, ved' máme auto... zachránení...“ rozbehol sa natešene k dverám. „Načo sanitka, máme auto.“

„No konečne,“ uľavilo sa mi, že sa náš pán spisovateľ spamätal, a hned som okríkla Mišku: „Počula si, sme zachránení. Oco neomdlie, tak sa toľko neponáhľaj!“

Miška poslúchla a utrela si čelo. „Fuj, chvalabohu, záchranci sa teda riadne zapotia...“

Ale už nás volal oco z predizby:

„Podľme, podľme, dievčence, autíčko je pripravené. Teraz už pôjde všetko ako po masle.“

AKO IŠLO VŠETKO „AKO PO MASLE“

Nastúpili sme do auta a už sme aj fičali. Oco sa tváril, akoby riadił raketu a naše auto sa tiež tváriло ako raketa. Celé hrdé, že nás vezie do PÔRODNICE, uháňalo, čo mu kolesá stačili; vôbec nedbalo, že mu v zákrutách gumy hvízdajú, a brzdy škrípu.

Miške sa jazda ohromne páčila. „Huráá! Idemééé! Hurááá!“ vykrikovala, a práve začala vymýšľať, že sa chce vlastnými očami pozrieť, ako to vonku pri takej rýchlosi vyzerá, keď sa pritrafila galiba.

Ziadna katastrofa, iba jeden malý klinec na ceste. Zapichol sa, betárisko, do gumeného pravého predného kolesa, auto zakvičalo a začalo poskakovovať na troch ako poranený psík. Rozjajkané, roztancované auto oco len-len že ubrzdil.

„No, ďakujem pekne,“ povedal, keď zistil, čo je vo veci, „ešte toto nám chýbalo!“

„Čo je? Čo sa robí?“ zaujímalu sa Miška a stoj čo stoj sa sama chcela pozrieť na prepichnutú pneumatiku.

„Prepánajána, Miška, zostaň, prosím ťa, tam, kde si,“ modlikala som a ocinovi hovorím: „Dúfam, že nemieniš TERAZ vymieňať koleso. Môžem ťa ubezpečiť, že tvoja podarená dcérenka tak dlho čakať nebude...“

Oco sa ďalej nič nepýtal a začal stopovať autá, ktoré sa náhlili okolo. Lenže žiadne auto nechcelo zastať. A vtedy sa náš oco zachoval hrdinsky. So slovami „Auto alebo rakvu!“ sa postavil doprostred cesty, takže najbližšie auto, ak ho nechcelo zrazíť, muselo zastaviť.

Stalo sa. Ibaže šofér, ktorý vybehol z auta, hulákal ako náš domovník, keď deti rozbijú okno, naozaj presne tak:

„Človeče, vy nemáte rozum! Myslíte, že mám čas na vaše žartíky? Veziem ženu do pôrodnice, takže láskavo nabok z cesty, lebo vás roztrhnem ako žabu...“ Asi by pokračoval, a možno by sa aj pokúsil splniť svoje hrozby, no celkom ho popietol ocinov výkrik:

„Sláva! Ty si naša spása, kamarát!“

Cudzí pán sa zamračil, vôbec sa mu nepozdávalo, že mu náš oco tyká, ale než stihol čokoľvek podniknúť, stalo sa toto: vystúpila som z auta v celej bruchatej paráde, oco na mňa ukázal a odovzdane zamraučal: „Už rozumieš?“

Pánovi odrazu ani trochu neprekážalo, že mu náš oco tvrdohlavo tyká a zdalo sa, že si vytvorili vlastnú jednoslovnu reč. Šofér ukázal na naše auto a povedal: „Zamknúť!“ Potom ukázal na svoje auto a povedal: „Nastúpiť!“

A viezli sme sa ďalej.

Onedlho sme dorazili do pôrodnice a na vrátnici sa všetci čudovali, že z jedného auta vystupujú hned dve mamičky.

Konečne bolo všetko, ako má byť: ležím si na bielučkej nemocničnej posteli, okolo behajú sestričky, aj páni doktori, a ja nenápadne pobádam Mišku: „Tak pod', moja, už môžeš. Už si dokončila chodbičku?“

„Jasnačka,“ veselo odpovedala Miška a asi nakukla jedným okom von, pretože v tej chvíli sa jej hlások náhle úplne zmenil.

„Žišmárja, to je národa! A samí nesympaťaci. Nikam nejdem, nie som na hlavu padnutá!“ vyhlásila zreteľne a koniec. Darmo som ju prehovárala.

„Nie. Ani za svet! Chcem ocina s trúbou. Ináč nejdem nikam,“ trvala dcérenka na svojom.

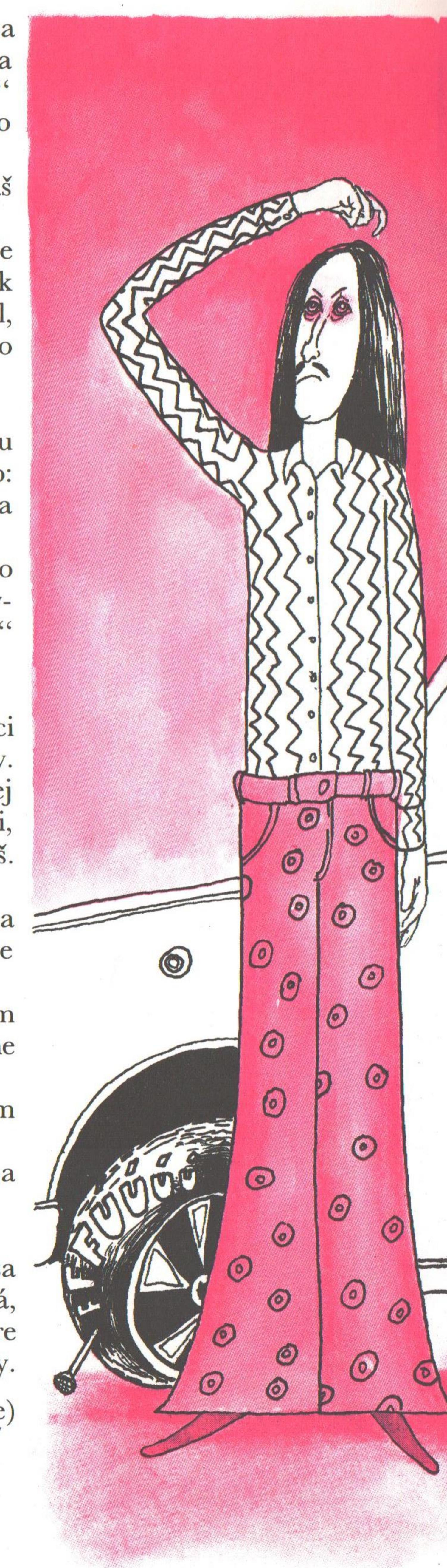
Ale nemyslite si, že niečo vytruccovala. Kdeže! Ja som sa sice zlostila, zato páni doktori sa iba usmievali.

„My máme čas,“ hovorili, „my sa neponáhľame...“

Takže nakoniec Miška predsa len nevydržala. Narodila sa ako celkom malilinké bábätko, a pretože bola neposlušná, ešte aj trochu dostala na zadok, aby si zapamätať pre budúcnosť, že pri príchode na svet netreba robiť drahoty. Páni, tá ale kričala!

(Pokračovanie)

Píše *Tatjana Lehnerová*
Ilustruje *dušoč Andráš*



CHODNÍK *okolo zemegule*



alebo
**NAJSKVELEJŠÍ
VYNÁLEZ**

Mladých liet je Týždeň detskej knihy, ktorý sa uskutočňuje každý rok v poslednom marcovom týždni, vždy v inom slovenskom okrese. Je to veľká púť slovenských spisovateľov, ilustrátorov

Sudučička

ne. Postupne pribúdalo stoličiek i dobrých sudičiek, a za štyridsať rokov sa ich vystriedalo vyše sedemdesiat a prevetlili sa do redaktorov, redaktoriek, korektarov, korektoriek. Za štyridsať rokov to veru nie je veľa, ale je to tak — kto si na vydavateľskú stoličku sadne, nemôže sa s ňou rozlúčiť a odísť. Na riaditeľskej stoličke sa vystriedalo päť riaditeľov, na šéfredaktorskej štyria šéfredaktori. Že tam nesedeli len tak, vidieť už z toho, že za tých štyridsať rokov vydali pre bábätká, väčšie deti, školákov i záškolákov, ale aj pre devy a mládencov, čo už prežívajú svoje prvé lásky a prvé sklamania, 7 200 titulov kníh v celkovom náklade 135 842 961 výtlačkov. Takmer každý deň (pracovný) vyšla jedna knižka; keby sa uložili vedľa seba, vznikol by chodník, ktorý by takmer obopol zemegulu okolo rovníka.

Najúspešnejšou knihou boli

Omáčoracký
→ *VÝSTRIHOVÁČKY*

Slovenské rozprávky Pavla Dobšinského. Prvá kniha vyšla v deviatich vydaniach, druhá v šiestich, treťia vyšla raz a pripravuje sa jej druhé vydanie v celkovom náklade 803 000 výtlačkov. Slovenské rozprávky si obľúbili deti v celej Európe, ba aj v zámorií. Vyšli v štrnásťich jazykoch.

Do vydavateľskej knihy rekordov patrí aj leporelo *Môj macík*, ktoré vyšlo v 16 vydaniach v celkovom náklade 450 000 výtlačkov.

Najpopulárnejšou edíciou je edícia *STOPY*, v poslednom

STOPY

čase jej však začína nebezpečne konkurovať nová edícia *EDO*.

Najdlhší názov mala knižka Josefa Čapka *Rozprávky o psíčkovi a mačičke, ako spolu gazdovali a ešte o všeljakých veciach*. Najkratší názov mala knižka Sergeja Michalkova *Tak*.

Štukáčiky

Najplodnejším ilustrátorom bol Štefan Čpin. Ilustroval 57 kníh.

Najprekladanejšimi autormi detských kníh sú Klára Jarunková a Mária Ďuričková.

Najpríťažlivejším podujatím

*Poslušné
PIŠMENKA*

a redaktorov za čitateľmi.

Najdlhší rad pred kníhkupecťami sme zaznamenali pri predaji *Biblie pre deti*.

Nechceme byť však slávni len svojou históriou, chceme sa s vami, deti, kamaratiť aj v budúcich 40 rokoch.

Edo

Veríme, že i nadáľ budete rady čítať naše knižky a že sa pridáte k názoru jedného z vás, ktorý nám napísal: „Je to skvelé, že čítaním a svojimi predstavami môžem svojho hrdinu opäť a opäť oživiť, a to kedy chcem. To sa nedá ani rozhlasom, ani filmom, a preto sú knihy najskvelejším vynálezom.“

Pripravila EVA HORNÍŠOVÁ

VERNE OOKY

■ Poznáš niekoho, kto má v Tatrách tri byty? Letný, zimný a prechodný? Ja jedného poznám. Volajú ho hvízdák. Správne sa volá svišť vrchovský tatranský. Je hlodavec, veľký ako zajac, má malé uši, krátke nohy a medovohnedú srst. Je to spoločenský tvor. Celé rodiny sa spolu pasú a spolu aj spia v nore vyhĺbenej pod zemou. Teraz už spí každý poriadny svišť. Ale si nemysli, že chrápe a odfukuje, až sa trasie celá zem. Je stuhnutý a nezobudil by ho nielen budík, ale ani poriadne zatrasenie. Každé tri minúty sa zhlobka nadýchne, srdce mu udrie iba päť ráz za minútu, hoci má v lete pulz ako my. Keby si mu dal pod pazuchu teplomer, nameral by si mu iba 5°C . S takou teplotou by sme my ľudia zahynuli. Svišť však práve vďaka tejto meravosti prežije zimu. Pravda, aj vďaka poriadne hrubému tuku pod kožuchom a dobrému bytu. Vedľa si ho vyhral v trojmetrovej hlbke a tam už zem nezamŕza. Keď sa na jar zobudí, je vychudnutý na kost. S námahou vytlačí kamenie a trávu, ktorými na jeseň upchal vchod, a tacká sa von. Vzápäť sa s chutou pustí do štvavnatej jarnej trávy, a keď zbadá nablízku nepriateľa, výstražne zahvízda. Vtedy zmiznú nielen všetky ostatné svište, ale spozornejú aj kamzíky.

Keby sa nám ľuďom podarilo prespať zimu ako jemu, dožili by sme sa vyše sto rokov. Svišť sa dožije nanajvýš 18. Hoci je zaraďený medzi polovnú zver, po celý rok je chránený.



DETI v Zelenom



■ Vieš, čo je TANAP? Tatranský národný park, naša najväčšia prírodná rezervácia. Zahŕňa územie: Vysoké Tatry, Belianske Tatry, Západné Tatry. Je v nej 35 vysokohorských dolín, 300 štítov a vyše 100 plies.

Najvyšší vrch: Gerlach 2 655 m. Vrch, ktorý očaril našich národných buditeľov, je Kriváň 2 494 m. Najväčšie a najhlbšie pleso je Veľké Hincovo pleso 53,7 m. Symbolom Tatier je plesnivec alpínsky. Najvzácnejší tatranský ihličnatý strom je limba a najväčšie zviera medved' hnedy.

Rastie tu asi 1 300 druhov rastlín. Horec ľadový, iskerník alpský, klinček ľadovcový, tučnica alpínska a ďalších 37 rastlín je chránených.

Z tatranských drevín sa najčastejšie vyskytujú smrek obyčajný, červený smrek, kosodrevina a jarabina vtáčia.

V lesoch žije jeleň hôrny, srnec, diviak, medved' hnedy, rys, vlk, nad pásmom lesa svišť, kamzík, orol skalný.

Nájdeme tu aj hlucháne, jariabky, vzácný hmyz — fúzače, bystrušky, snehulčíky. Niekoľko zvierat, medzi nimi hraboša snežného, myšovku vrchovskú, ďatľa, d'ubníka trojprstého, nájdeme iba vo Vysokých Tatrách.

STROM SMRTI

■ Už jeseň prichodí pomaličky, drobné lístie padá do vodičky.

Z tisu nepadalo, pretože tis nemá listy, ale tmavozelené lesklé ihličky. Je to ihličnan, ktorý nedodržiava pravidlá. Môže narásť až do výšky 17 metrov ako strom, ale môže byť z neho aj širokorozvetvený krík. Namiesto šíšiek, ako by sa na ihličnatý strom patrilo, má dužinatý červený miešok, ktorý obaľuje semeno. Tis má dlhé detstvo. Po prvý raz kvitne, keď má dvadsať rokov. Rastie pomaly. Za rok priberie iba 1 mm. Asi preto sa môže dožiť až tisíc rokov. Jediný medzi ihličnanmi je stromom smrti. Celý je jedovatý, pravda, okrem dužinatého obalu — semena. To je dobre, vtáky si na jeho bobuli môžu pochutnať. Semeno roznesú v truse po lese, a tak vlastne sadia tisy.

Tis má červenkasté tvrdé a pružné drevo. V stredoveku sa každý lukostrelc pýšil tisovým lukom. Lenže v tých časoch boli v Európe ešte rozsiahle tisové lesy. Dnes je tis čoraz vzácnnejší. Najviac tisov rastie v Harmaneckej doline pri Banskej Bystrici — asi 160 tisíc. Ďalších 10 tisíc rastie v parkoch, botanických záhradách a pohoriach severovýchodného Slovenska.

A teraz niečo pre banskobystrických slniečkárov. Pri Banskej Bystrici je aj chránené nálezisko vzácných prastarých tisov Uňadovo. Sú väčšinou 100, až 140 rokov staré. Ak sa chcete ísť na ne pozrieť, dostanete sa ta zo známej Laskomerskej doliny. A kto chce vidieť náš najznámejší tis, ktorý má 500, možno aj 600 rokov, nech sa vyberie do Betlia.

TATÁRSKA TRÁVA

■ V novembri sa už veľa liečivých rastlín nezbiera. Jednou z výnimiek je puškvorec obyčajný. Práve teraz (potom ešte na jar) sa zbiera jeho plazivý podzemok. Táto trváca bylina rastie v stojatých alebo pomaly tečúcich vodách. Kvítne šúlkom drobných zelenkastých kvetov. Celá rastlina je presiaknutá aromatickým olejom. Používa sa pri žalúdočných ťažkostach. Nie je to však naša pôvodná rastlina. Pochádza z juhovýchodnej Ázie. „Pricválala“ k nám v sedlových vakoch Džingischánových vojakov. Verili, že voda, v ktorej rastie puškvorec, je pitná. U nás vtedy nerástol. Házali preto kúsky koreňov do vody. Kde sa puškvorec zakorení, tam chodili po vodu a napájali v nej aj svoje kone. Dodnes volajú puškvorec tatárska tráva tam, kde prenikli na naše územie Tatári.

Pripravila MARTA ŠURINOVÁ
Ilustr. MARTIN KELLENBERGER



ZVONIMIR
BALOGH

Ako SA NESTAŤ NEOKRÔCHANCOM

Uch, do ucho!

Uši kedysi slúžili na to, aby ťa za ne vytahali, ak si občas niečo vyviedol. Poťahovali ťa za ne neraz so slovami, že skôr vyrastieš. Ako by to bolo čosi byť vysoký! O čo si vyšší, o to ti viac treba. Aj nepriateľ ťa ľahšie objaví. Jedinou prednosťou vysokých je to, že ich skôr prijmú do basketbalového klubu.

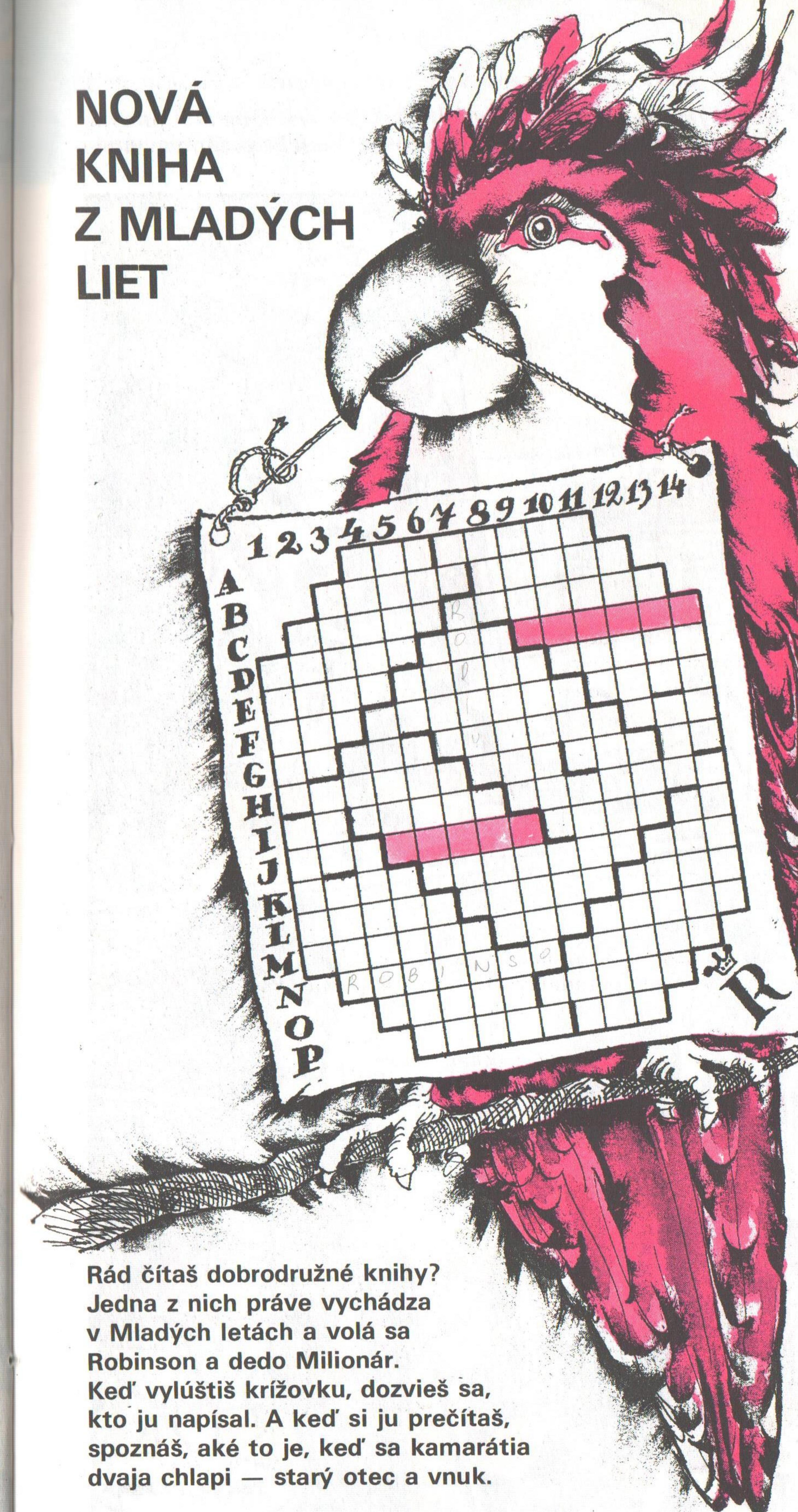
Kedysi uši slúžili aj na umývanie. Predstav si, deti si každé ráno museli umývať uši. Pravdaže popri tom sa umyli a vycistili si aj zuby. Podaktori sa toľko umývali, že si vymyli farbu očí a namiesto belasých majú teraz oči sivé.

Tí, čo si každý deň umývali uši, mali kadejaké problémky. Počuli, ako sa Zem krúti okolo svojej osi, ako rastie tráva, ba neraz počuli aj rozhovory ľudí bez ohľadu na vzdialenosť. Nedalo sa to vydržať, lebo ľudia poväčšine viedli nudné rozhovory, tárali hlúposti a uľavovali si nadávkami. Najhoršie bolo, že tí s vyumývanými ušami mali taký dobrý sluch, že počuli aj to, čo si ľudia myslia. Zistili, že veľká časť ľudí si myslí jedno a hovorí druhé. Takže ak nechceš vedieť, čo si ľudia myslia, radšej si uši neumývaj. Ale ani ich veľmi nezanedbávaj, lebo aj to má svoje zlé stránky. Jednému sa v nich nakopilo toľko hliny, že mu z uší vyrastali paradajky. „Je z teba aspoň nejaký úžitok,“ tvrdila jeho mama a úzkostlivo sledovala, či nejaký plod neodpadne predčasne. Ten s paradajkami v ušiach mal ozaj smolu. Jednostaj musel ležať na chrbte, akoby bol väzne chorý. Že sa nemohol obrátiť na bok, to sa dalo vydržať. Strašné však bolo, že sa nemohol hrať s deťmi. Keby sa rozbehol, paradajky by odpadli. A tak musel sedieť doma, kým paradajky nedozreli. Otec si pomyslel, že je to dobre, ak chalan nechodí do školy. Mať zadarmo paradajky nie je totiž na zahodenie. A či nie?

Prekladá PETER ČAČKO
Ilustruje PETER CPIN



NOVÁ KNIHA Z MLADÝCH LIET



Rád čítas dobrodružné knihy?
Jedna z nich práve vychádza
v Mladých letách a volá sa
Robinson a dedo Milionár.
Ked' vylúštiš krížovku, dozvieš sa,
kto ju napísal. A ked' si ju prečítas,
spoznáš, aké to je, ked' sa kamarátia
dvaja chlapi — starý otec a vnuk.

VODOROVNE:

A. Zimné olympijské hry — bývalý egyptský kráľ (FARUK). B. Netíkol — starší lešiaci prostriedok. C. Česky národný maliar — tkanina na povlaky (KANAFAS). D. Dávať do párov — vrzutie — druhá časť tajničky. E. Staršia značka žiletiek (AVOT) — chlapčenské meno — ináč po latinsky (ALIAS). F. Ovocná záhrada — znamenalo — predĺženie bočnej steny (ANTA). G. Typ sovietskych lietadiel — šíre pole — kačky — oddeľenie technickej kontroly. H. Francúzsky kameraman (ALEKAN) — rímskych 54 — starý po anglicky — chem. značka rádia. I. ŠPZ áut okresu Most — znelka — natieranie stien vápnom. J. Austrálsky pštros — prvá časť tajničky — román E. Zolu — skratka titulu doktor. K. Holo — cela pre jedného väzña — čudo. — L. Krstné meno anglickej spisovateľky Christieovej — sedadlá jazdcov — šediví. M. Obraz alebo socha bohorodičky — jazyk — hrad pri sútoku Moravy a Dunaja. N. Cudzie mužské meno (RONALDO) — kovový chemický prvak značky Ti. O. Prilepujú — číslovka. P. Časti rúk — anglický šľachtic.

ZVISLE:

1. Záľuba, zábava — rieka v Thajske (MENAM). 2. Kýval — baňa na kameň — biblické meno (AGAR). 3. Lud — priestor porastený stromami — vyriešil hádanku. 4. Najvyšší bod, vrchol — kryt vojaka — sorta hrozna (OTONEL). 5. Obeta — staročeské zámeno (AN) — natri na povrch — sovietsky čiernomorský prístav (ANAPA). 6. Zvýšený tón „H“ — hromadný dopravný prostriedok — nevýfahuj meč — meno psíka. 7. Iniciálky režiséra Františka Lacinu — hulákal, reval — skoro, takmer — skratka datív. 8. Judský kráľ (ASA) — znehodnotil — kovbojská slávnosť — jesťuje. 9. Zápasíšte boxerov — olivotozelený nerast — udieraj — úder tesákom. 10. Oznámila údaje — ocko — vyčkáva — bývalý slávny juhoamerický futbalista (DIDI). 11. Osviežujúci nápoj — krstné meno spisovateľky Čepčekovej — druh polovníckeho psa. 12. Domácke meno Ladislava — choroba kíbov — pohovka. 13. Druh karatnej hry — štyri bez jednej — hrad v Novohrade. 14. Japonské veľkomošte — mužské meno.

Zostavil JÁN BELIČKA
Kresba PETER CPIN

Bratislavský ROBINSON

Karol Jetting, rodák z Bratislav, sa po príchode do Londýna stal tajomníkom svojho anglického dobrodinka. Na jeho príhovor meno-

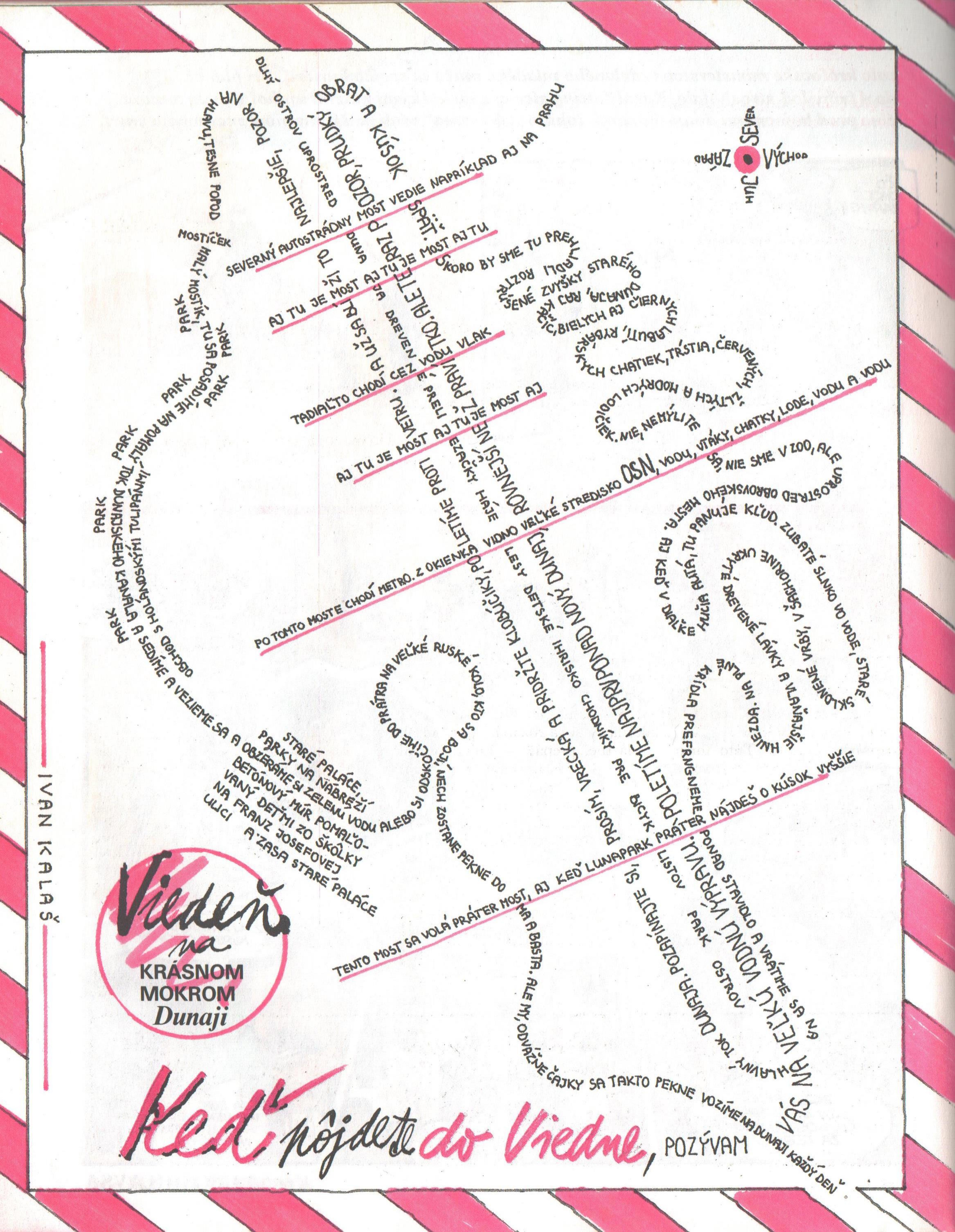


Píše MILAN ĎURKOVIČ

valo kráľovské ministerstvo vzdelaného mladého muža za svojho kuriéra. Pri plavbe do Afriky lod' stroskotala. Karol Jetting sice aj s niekoľkými mužmi unikol v záchrannom člne pred bojovnými domorodcami, takáto „záchrana“ však na šírom mori znamenala smrt.



Kreslí LUBOŠ HLAVSA



Prv ako začnete písat, prečítaťte informácie na druhej strane!

Hrubé erámovane časti vyplní odosielateľ

TELEGRAM

Příste čitatele — adresu paličkovým pís mo

**Adresa odosielat
nedopravuje sa)**

**Adresa prijímateľa (meno alebo označenie — ulica — číslo domu — miesto určenia;
(ak má adresát v byte telefón, uvedte jeho číslo pred adresou)**

VŠETKÝM ČITATEĽOM SLNIEČKA

Cas podania tg:
NOVEMBER

MLADÉ LET

Text a poem

**VYDALI SME! STOP! KÚP SI! STOP! PREČÍTAJ SI! STOP! NAJLEPŠIE KNIHY
MESIACA!**

Richard Scarry: Veľký obrázkový slovník slovensko-anglicko-nemecký. Preložila Viera Švenková. Farebne ilustroval Richard Scarry. Viaz. 90,— Kčs.

L. Wattsová—G. Waters: Skúsiš programovať? (Basic a strojový kód) Z anglického prel. I. Vavro a P. Tomcsány. Pôvodné farebné ilustrácie. Viaz. 40,— Kčs.

*) Co se nehodi, pročíarko

TAJNICKA

22 - 101 (III. 1988)

Tamicka

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá.
Bratislava.

Adresa redakcie: Suvorovova 3, 815 19
Bratislava. Telefón 523 26.

Šéfredaktor Ondrej Sliacky, výtvarný redaktor Svetozár Mydlo, grafická úprava Vie-
ra Fabianová, jazyková redakcia Ján Bosák.

Najprv musíš zamiesiť cesto — dás vodu, lyžičku medu, pre chut kvapku rumu a veľa ďalších prepotrebných vecí. Upečieš, vyzdobíš šľahačkou, alebo posypeš hrozienkami a na kopec tej sladkej tortovej nádhery zapichneš sviečku. Dobrú chut'!

Ó nie, nie, to nie je recept z kuchárskej knihy. To sa ti len snažím ukázať, koľko problémov by ťa čakalo, keby si sa rozhodol pre inú ako Rozprávkovú tortu. Túto tortu — vlastne, prepáč — knihu, vydalo vydavateľstvo Mladé letá pri príležitosti štyridsiateho výročia svojho vzniku. A môžem ti povedať, že je to väčšie mňamko ako jahody so šľahačkou. Predstaví sa ti v nej šesť vynikajúcich slovenských rozprávkárov a zostavil ju... Jaj! Takmer som ti prezradila to, čo máš za úlohu vylúštiť. Do dnešnej doplňovačky som totiž skryla priezvisko zostavovateľa Rozprávkovej torty. Ked' ho vylúštiš (a nemalo by to byť pre teba problémom, pretože všetky slová patriace do doplňovačky sú použité už v mojom nekuchárskom recepte), napíš ho na korešpondenčný lístok nalep naň súťažný kupón a pošli ho do 30. novembra k nám do redakcie.

Obálku nakreslil Svetozár Mydlo

